



EGRELL

Institució per a l'Estudi, Gestió i Recuperació
dels Ecosistemes Lleidatans

www.egrell.org



**VI Simposi sobre
l'Ensenyament
de les Ciències de la Natura**

**Balaguer
(La Noguera)
7, 8 i 9 de març de 2002**

**TALLER:
USOS ANTRÒPICS, CONSERVACIÓ
DEL MEDI I PROBLEMÀTICA
ACTUAL DELS SECANS**

TALLER:

USOS ANTRÒPICS, CONSERVACIÓ DEL MEDI I PROBLEMÀTICA ACTUAL DELS SECANS

Realització:
EGRELL (Institució per a l'Estudi, Gestió i Recuperació dels Ecosistemes Lleidatans).

DESCRIPCIÓ DEL TALLER

La Depressió Central de l'Ebre constitueix un dels espais naturals més singulars i importants ecològicament dins del continent europeu. La Plana de Lleida es troba a l'extrem sud-oriental d'aquesta extensa àrea, que abasta àmpliament les nostres comarques del Segrià, el Pla d'Urgell, l'Urgell, la Segarra, les Garrigues i la Noguera.

La llegenda diu que, en el temps dels romans, un esquirol podia travessar la Península Ibèrica de punta a punta saltant pels arbres de branca en branca; això però no és res més que un mite. Malgrat la superfície forestal arbrada ha patit grans fluctuacions els darrers segles, sobretot a causa de l'acció humana, el cert que que àmplies zones de la península, condicionades per una gran ariditat ambiental i un sòl pobre, mai han permès l'establiment d'una comunitat arbrada, i el paisatge típic, genuí i climàtic d'aquestes àrees són brolles i altres formacions herbàcies i arbustives baixes i esclarissades, malanomenades "estepes". En aquest ambient s'hi ha desenvolupat una flora i fauna molt particular, adaptada a aquestes dures condicions ambientals. Desde el punt de vista de la biodiversitat, actualment aquests espais i les espècies que acullen constitueixen el patrimoni ambiental de Catalunya més important a nivell europeu.

Les planes àrides de Lleida han conegut l'acció humana desde molt antic, sobretot a partir de l'agricultura i ramaderia. Aquests aprofitaments tradicionals però, han salvaguardat tot el seu patrimoni ecològic fins als nostres dies. Amb tot, el progrés tecnològic ha permès a l'agricultura esquivar cada cop més els condicionants ambientals amb els que troba a cada zona, i la moderna agricultura viu pràcticament deslligada del tot del lloc on es troba situada. Actualment, les principals amenaces per als ecosistemes de secà són la desaparició de l'agricultura tradicional i l'implantament de grans superfícies de regadiu, pràcticament a totes les actuals àrees de secà, sense aplicar mesures ambientals que podrien disminuir el seu impacte ambiental, compatibilitzant així progrés i conservació de la Natura.

Paralelament al progrés tecnològic, va néixer en els països desenvolupats del Centre i Nord d'Europa una consciència conservacionista creixent envers la Natura, especialment a partir de la segona meitat del segle passat. Amb un cert retràs, al voler nosaltres protegir també el nostre Patrimoni Natural, es va tendir a protegir només els nostres espais naturals que més semblats tenien amb el paradigma de natura centreeuropea, és a dir, zones de muntanya i indrets humits, deixant completament de banda els secans de caire estèpic, absents en aquells països, malgrat ser aquests els nostres espais ecològicament més importants.

Catalunya és un país ecològicament molt divers, amb un ric i variat Patrimoni Natural. Històricament i fins avui, els espais de caire estèpic són els que menys atenció han rebut per part de l'Administració. Hauríem de trobar les fòrmules que permetessin conservar eficaçment uns espais prou representatius per cada tipus d'ecosistema, i alhora el seu paisatge i flora i fauna associats.

En aquest Taller repassarem la problemàtica que actualment afecta aquests espais, el seu estat de conservació, les figures de protecció existents, propostes de gestió i diferents fòrmules de desenvolupament sostenible que s'han aplicat en diferents zones amb èxit per aquests mateixos ambients.